

Juutua - jokien aatelialla

Juutua on vuosien saatossa pitänyt pintansa vaikka ilman vaikeuksia sekään ei ole selvinnyt. Mutta se on edelleen Inarista nousevien suurten taimenien lemmpesä ja isojen harrien kotivesi, ehdottomasti jokien aatelialla.

Kalastus

Vapakalastajat ”löysivät” Juutuan 30-luvulla. Sana suurista taimenista kulki kalamiesten keskuudessa aina ulkomaille asti. Jo sotien jälkeen Juutua sai vakio kävijänsä ja tarunhoitoisen maineen. Ruuhkaksi asti joella ei kalastajia ollut, mutta heidän saaliinsa olivat sitäkin komeampia. Alle 5 Kilosta ei edes taimeneksi puhuteltu.

Kun Inarijärven säännöstely käynnistyi vuonna 1951, taimensaalis ja – kanta romahti myös Juutuajoessa. Lisäksi salakalastus rehotti ja Juutuan taimenta uhkasi pahimmassa tapauksessa sukupuutto. 1960-luvulla otettiin käyttöön järeät keinot ja Juutua rauhoitettiin kaikelta kalastukselta 7 vuodeksi. Juutuan hiljaiset vuodet olivat 1963–71.

Nykyäänkin Juutuan kalastusta rajoitetaan voimakkaasti, kalastuskausi on 1.7.–31.8.

Ulkopaikkakuntalaisille myydään vain perhokalastuslupia ja niitäkin rajoitetusti. Alakoskelle myydään 5 lupaa/vuorokausi ja yläosalle 10 lupaa/vuorokausi.

Paikallisilla on oikeus heittää myös uistinta ja uistimen soutukin on sallittua Alakoskea ja rauhoitusalueita lukuun ottamatta.

Heinäkuun alkupuolilla pääasiallinen saaliskala on harjus mutta heinäkuun loppupuolilla jokeen alkaa nousta myös ensimmäisiä taimenia, vaikka päänousu ajoittuukin elo-syyskuulle. Harjuksen keskikoko on 300–500 g, mutta mahdollisuus yli kilon harjukseen on olemassa. Hyvää harjuksen pyyntialuetta löytyy esimerkiksi Haapakoski- Saukkoniva väliseltä alueelta.

Laurin päivän (elokuun 10.) aikoihin ovat ensimmäiset taimenet nousseet Inarijärvestä jo Haapakoskelle asti. Iltojen pimetessä nousijoiden määrä kasvaa ja niinpä parasta taimenen pyyntiaikaa onkin elokuun viimeinen viikko.

Yö on perinteistä taimenen pyyntiaikaa Juutualla ja päivällä onkin monesti jokivarressa hiljaisempaa, vaikka suurin osa taimenista saadaan pimeään aikaan voi päiväsaikaakin päästä kokemaan Juutuan taimenen voiman.

Juutuan taimen

Taimen asustaa syntymänsä jälkeen Juutuassa 3-5 vuotta minkä jälkeen joki alkaa käydä liian pieneksi ja se vaelttaa Inarijärveen syönnökselle. Järvellä taimen kasvaa ja palaa jokeen kutemaan 1-3 järvi vuoden jälkeen. Syönnösalueella sillä riittää sillä Inarijärvi on suuri, 1043 neliökilometriä. Taimen syö muikkua, piikkikalaa ja Inarijärven hidaskasvuista siikaa, reeskaa. 1. järvestä vietetyn vuoden jälkeen taimen on hieman alle kilon painoinen ja nopeakasvuisimmat saavuttaneet 45 cm alamitan. 2.järvi vuoden jälkeen se on jo 1,5-2 kilon painoinen. 3 järvi vuoden jälkeen se on jo 2-5 kiloinen. Yksilöiden välillä on suuria kasvueroja, mutta Juutuanjoen taimen on Inarijärven taimenkannoista nopeakasvuisin.

Syksyllä on edessä häämatka syntymäjokeen. Nousu kudulle alkaa elokuun toisella viikolla ja on kiivaimmillaan syyskuun ensimmäisillä viikoilla. Jokeen nousevat kalat ovat keskimäärin 2-3

kiloista, mutta joka vuosi saadaan useita yli 5 kiloista suurimmat jopa 10 kiloisia. RKT:n emokalapyynnissä 2010 saatiin 9980 g painava kudulle noussut urostaimen, joten joessa ui todellisia suurtaimenia.

Perhot

Taimenen pyynnissä Juutualla on käytetty perinteisesti tummia perhoja. Tämä johtuu osittain siitä että pyynti ajoittuu perinteisesti myöhäiseen iltaan ja yöhön eli pyyntiin pimeään aikaan. Mutta kyllä mustat perhot pettävät taimenia myös päiväsaikaan.

Perhot saa olla kookkaita 2/0 ja jopa suurempiakin käytetään. Klassiset lohiperhot ovat kokeneet Juutualla uudelleen tulemisen, osaksi sen vuoksi että Inarissa on useita taitavia perhonsitojia joiden penkeistä syntyy Juutualla räätälöityjä klassikkoja. Myös putkiperhon käyttäjiä löytyy Juutuan saamamiehien joukosta.

Tunnetuimpia Juutuan perhoja on Juutuan yö ja Morottaja, jonka synnystä kertoo Lauri Arrela kirjassaan Vielä syttyvät nuotiotulet Juutuan rannoilla seuraavaa: ”Olin aina luullut, että lohiperho Morottaja olisi Ranta-antin muistoja (Antti Morottaja), mutta nyt kuulin, että joskus, mainitun Ahomaan kanssa reissussa ollessaan Antti (Valle) remonteerasi alun perin Thunder and Lightningistä liiat pois ja tästä tuli Morottaja. Nimi pitäisi olla Valle, tai minun mielestäni Kiia, mutta Ahomaa oli sekoittanut nimet.”

Jalokivi

Jos Juutua säilyy myös jatkossa aatelisten joukossa, on varmaa että myös uusia perhoklassikoita syntyy. Tällä hetkelle Juutuan tulevaisuus näyttää hyvältä, eikä varsinaisia uhkakuvia ole näköpiirissä. Kalastuksen säätely toimii niin järeällä kuin itse joella ja Inarin kalanviljelylaitoksen suorittamat velvoiteistutukset tuottavat odotettua tulosta. Myös luonnontuotanto on Juutuassa ollut tasaisesti hyvällä mallilla. Juutua on jalokivi jokiemme joukosta ja toivottavasti se semmoisena periytyy myös tuleville kalastajasukupolville.

Juutuan kosket

1. Alakoski on joen alin koski. rauhoitusalue alkaa koskenniskalta kalanviljelylaitoksen aidan alapuolelta.. Kalastusalue on varsin lyhyt mutta siinä useita hyviä taimenen ottipaikkoja. Kalastusalueen pienuuden takia varsinkin syksyllä parhaat paikat ruuhkautuvat jonkin verran, mutta mitään suuria ruuhkia ei ole. Alakoskelle myydään lupia ulkopaikkakuntalaisille vain 5 lupaa/vrk. Juutuajoen alaosan lupamyynti alkaa 13.5.2013 klo 9:00 verkkokaupasta ja puhelinmyyntinä luontokeskus Siidasta puh. (02) 0564 7740

2. Saarikoski ja Jäniskoski ovat rauhoitettuja. Jäniskoskelle valmistui vuonna 2012 riippusilta ja laavut on joen molemmin puolin.

3. Haapakoski- Saukkoniva on joen suosituinta kalastusalueita. Se kuuluu 10 lupavuorokauden alueeseen. Lupien ennako myynti alkaa 1.3. klo 9:00.

Alueella on paljon kalastettavaa eikä se ruuhkaudu yhtä helposti kuin Alakoski. Haapakoskella oli metsähallituksen vuokratupa joka paloi Joulukuussa 2012. Siellä on vanha kalastuksenvalvoja maja joka toimii päivätupana. Päivätuvan pihalla on myös tulistelupaikka.

Täällä näkee varmimmin "Juutuan yön soutajia".

Juutuan ylemmän kalastusalueen lupamynti alkaa 1.3.2013 klo 9:00. HUOM. lupia myydään vain verkkokaupasta.

4. Ritakoski on Juutuan vauhdikkain koski. Kuuluu 10 lupavuorokauden alueeseen. Täältä löytyy myös tulistelupaikka. Ottipaikat löytyy kosken alapuolella olevan saaren luota. Myös niskalla on ottipaikkoja. Virta on niskalla kuitenkin niin kova että siellä kalastamien on turvallista vain vähän veden aikaan.

5. Yläniva- Väliniva- Alaniva ovat lyhyitä nivoja. Ylänivalla on laavu ja tulistelupaikka. Nämä kuluu 10 lupavuorokauden alueeseen.

6. Jurmukoski on yksityistä vettä eikä siihen myydä lupia Metsähallituksen toimesta.

Kalastusluvista lisää:

http://www.villipohjola.fi/sivustot/villipohjola/fi/kalastus/Sivut/kalastus_Q1578.aspx

Ari Savikko